Мобилизацията я свели въ Плевенъ с изпратяването на нѣмалитѣ години, поради нощ. Костадер мене дали отъ Мерчи да условия въ положението на града. Изпорено на течението на въздуха главно отъ Кладрѣбатъ, а послѣ и отъ другитѣ два въдола на Гривенската бара и на устието Кайлъкъ и такова постоянно промѣнение на течението на въздуха влияе на нѣмалитѣ, въ разнитѣ краища на града, отъ които да-тватъ и другитѣ сторедъ обичая на нѣмалитѣ да заватъ когато чуятъ да заватъ единъ другъ и тѣй нѣма нито за продължаване нощи. Но ружитѣ и особенно пушкитѣ са с кремъ за това явение слѣдующото предание: Когато Гази Михалъ бей дошелъ да приведе града, жителитѣ влѣзли въ условия да сѣ предадатъ щомъ попитатъ първи пушки съ намѣрение да нападатъ до това врѣме по обсадителитѣ и правовѣрниса помолили на срока и той повлиялъ на нѣмалитѣ и тѣ потвърдили щомъ сѣ чули отъ вечерта и тѣй обсадителитѣ били принудени да сѣ предадатъ сторедъ условия. Часи и за поменъ на това съ-бирие дръ нѣмалитѣ въ Плевенъ отъ Ковадъ-ме слѣдували до нѣмалитѣ отъ сутринта до вечеръ, и до днесъ така слѣдовали да нѣмалитѣ, турцитѣ били сигурни за здравината на царството у тѣхъ.

Плевенъ Отстои отъ Ловечъ на СЗ. 6 ч. отъ Никополъ на ЮИ. 5½ ч. отъ Свищовъ на ЮЗ. 12 час. отъ Ореховъ на ЮИ. 12-14 ч. отъ Враца на СИ. 18 ч. отъ Орханіе (Сомодрієво) на СИ. 18 часа. Лежи въ разположението на потока нарицанъ Бара, който сѣ съединява отъ селото Тученица и минува прѣзъ красивото устие нарицано Кайлъкъ.

Градътъ Плевенъ сѣстои отъ двѣ главни махали нарицани Горенъ Плевенъ и Долнъ Плевенъ, което показва четѣ сѣ били нѣкога двѣ особенни села (Каквото сѣ днесъ Горенъ Дѣбникъ и Доленъ Дѣбникъ и Кирополинитѣ.) съединени исторѣ сѣ заселенитѣ помежду имъ турски махали. Нарва съединителна точка между тѣзи двѣ отдѣления е билъ така нарѣченитѣ нѣкога Кервенъ сарай. Що сега не сѣществува, но разваленитѣ му прѣди 30-25 год. адъ помнятъ на това мѣсто въ Читарията. Що е днесъ градската полиция. Нѣкои стари говѣди тоше да го помнятъ когато билъ здравъ и красавъ че той тталъ до 60 стаи, каменнотокритъ и съ тренѣвни порти вратарнѣ и до порти чешма. Тоди Кервенъ сарай е направенъ както са види нарѣчено като досѣ-вашни речениятѣ двѣ села и направенъ е на мѣстото дето нѣкога е ставалъ и днесъ прочутитѣ плевенски пазарь на говеда (които села стави на далнъ край на греда и направенъ е, каквато азъ мисля да улеснение на търговцитѣ отъ нѣкого къ тоше вилитѣ а море и отъ самаго Михалъ бей. Като видѣто разваленитѣ до колкото ги помня, и това що съмъ слушалъ отъ старитѣ, азъ помагамъ че тоди Кервенъ сарай не е нѣкое друго старо здание, а просто единъ безестенъ, каквито сѣ безестенитѣ въ Ески-Загра и Ямболъ, и може да са Кара че е граденъ отъ самаго Михалъ бей. Като видѣтъ го сградитѣ както е правилъ тоди въ Одринъ, и сѣградилъ го е за приходъ и поддържание на Задужбинитѣ си въ Одринъ (имаретитѣ, Дрангията и тоя сѣ) Земѣтото е отъ всѣко днесъ че приходитѣ отъ Вакъфскитѣ въ Плевенско села отивали за поддържание на Михалъ-Бевиитѣ богоугодни заведения въ Одринъ, а съ нѣхъ заедно море и приходитѣ отъ тоди Кервенъ сарай, що както приходитѣ отъ безестенитѣ Али паша въ Одринъ, отива за поддържание на Дрангията и тоя сѣ въ Моле Бургасъ (?)

разваленитѣ на тоди Кервенъ сарай въ Плевенъ съ мѣстото на Читарията мюсевелитѣ Ахмет го продали на нѣкого си хиндо българинъ отъ Плевенъ

Казата Плевенска сѣстои отъ 42 села, и въ казата българитѣ били повече отъ турцитѣ а въ града турцитѣ били повече отъ българитѣ. — Пространството на казата е 9 ч. на миръ отъ Ореховската каза на искъра до Ловечката. Найдалечно село отъ града е 7 ч. Подорицане на сѣторъ съ Врачанскомъ Ловчанскомъ и Кимъ Ловечката собственно Ралево и Пордимово 4 ч. и пакъ Кимъ Ловечкия на исток до 2 ч. Кимъ Никополско 4 ч. Ореховско до искаръ 6 ч. — Въобще Плевенскиятъ окръгъ граничи на С съ Никополско на СЗ. съ Ореховскиятъ на З. съ Врачанскиятъ на ИИ. съ Ловечкиятъ Орханийскиятъ.

По-главни рѣки що прочутатъ прѣзъ Плевенскиятъ окръгъ сѣ Вит и Искъръ и го пакъ тече искъръ отъ Враца нѣмъ, конкрѣтосватъ окръга сѣ Плевенски бара, Гривенски бара, Черняски бара, Дубнѣвски, Тръвненски, Кереметчийска бара Кото сѣ сливатъ съ Плевенска тоя сѣ тоя сѣ до Ловечъ само, а другитѣ не.

Въ Плевенската каза помашко население и мало въ слѣдующитѣ села:

Долнъ Дѣбникъ	50 к.
Червенъ брѣгъ	60 к.
Луковитъ	200 к.
Тодорицане	100 к.
Петровяни	80 к.

1 ~~ме~~ по главнитѣ Ка-вченска Кара при-кам. Сав. 2 ри Черняска 3 та Гривенски и 4 Кирпичъ ~~[illegible]~~

ГРАДСКИ ПОЧИВНИ ДОМ СОФИЯ